

V Armádním muzeu Žižkov můžete vidět novou panelovou výstavu. Představuje administrativu povinné vojenské služby v českých zemích

18.2.2026 - | Vojenský historický ústav Praha

Výstava *Ztracené mládí v armádní evidenci* ukazuje osudy mladých mužů, jejichž životy ovlivnila povinná vojenská služba a válečné události 20. století - dívá se na ně prostřednictvím dokumentace. Ta ukazuje, jak státní moc ovlivňovala konkrétní lidské příběhy - často velmi mladé lidi, kteří se z běžného civilního života ocitli v armádní evidenci a mnohdy i na frontě.

Výstava *Ztracené mládí v armádní evidenci* je dílem kolektivu autorů z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR (Jiří Hlaváček, Pavel Mücke a Lenka Krátká) a Vojenského historického ústavu Praha (Prokop Tomek, Tomáš Kykal a Marek Fišer). Ti pracovali s dochovanými materiály vojenské správy, které dnes tvoří cenné historické prameny.

Návštěvník může nahlédnout do procesu odvodu, lékařských prohlídek, zařazování do jednotek i následných záznamů o službě, zranění či úmrtí. Úřední formuláře, kartotéční lístky a osobní karty jsou svědectvím o konkrétních osudech. Ukazují, jak důsledně byl život jednotlivce zaznamenáván a jak administrativní systém reagoval na mobilizace, válku i proměny politických režimů.

„Výstava je zejména o té administrativě, která vojenskou službu provázela. To je klíčová materie zejména pro lidi, kteří se zajímají o genealogii a historii svých předků, jaké byly jejich osudy ve válce a jejich službě,“ doplnil spoluautor výstavy Prokop Tomek z VHÚ Praha.

Dokumenty, které původně vznikly pro čistě administrativní potřeby, dnes umožňují nahlédnout do konkrétních lidských osudů. Za strohými formuláři se objevují skuteční lidé a jejich životní situace. Výstava ukazuje, co znamenala vojenská evidence v praxi - jak fungoval stát a jaké dopady to mělo na životy jednotlivých lidí.

Výstava vznikla v rámci projektu, který byl finančně podpořen Ministerstvem kultury v rámci NAKI III - program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030 (2023-2030). Najdete ji za skleněnými dveřmi za recepcí Armádního muzea Žižkov při vstupu do expozic.

<https://www.vhu.cz/na-recepce-armadniho-muzea-zizkov-muzete-videt-novou-vystavu-predstavuje-administrativu-povinne-vojenske-sluzby-v-ceskych-zemich>